Vol. 1(1-2), pp. 13-25, June 2014 http://www.ijate.net
ISSN: 2148-7456 © IJATE
INTERNATIONAL JOURNAL of ASSESSMENT TOOLS in EDUCATON

Developing of Individual Instrument Performance Anxiety Scale: Validity-Reliability Study

Esra DALKIRAN[1,*], Hülya ŞAHİN BALTACI[2], Zeynep KARATAŞ[1], Zeki NACAKCI[1]

[1] Mehmet Akif Ersoy University, Burdur, Turkey
[2] Pamukkale University, Denizli, Turkey

Abstract

In this study, it is intended to develop a scale unique to our culture, concerning individual instrument performance anxiety of the students who are getting instrument training in the Department of Music Education. In the study, the descriptive research model is used and qualitative research techniques are utilized. The study population consists of the students attending the 23 universities which has Music Education Department. The sample of the study consists of 438 girls and 312 boys, totally 750 students who are studying in the Department of Music Education of randomly selected 10 universities. As a result of the explanatory and confirmatory factor analyses that were performed, a one-dimensional structure consisting of 14 items was obtained. Also, t-scores and the coefficient scores of total item correlation concerning the distinguishing power of the items, the difference in the scores of the set of lower and upper 27% was calculated, and it was observed that the items are distinguishing as a result of both analyses. Of the scale, Cronbach's alpha coefficient of internal consistency was calculated as .94, and test-retest reliability coefficient was calculated as .93. As a result, a valid and reliable assessment and evaluation instrument that measures the exam performance anxiety of the students studying in the Department of Music Education, has been developed.

Article Info

Received
May 12, 2014

Accepted
July 11, 2014

Keywords
Performance Anxiety, Individual Instrument, Anxiety Scale

Summary

Introduction

Anxiety is a universal phenomenon which people experience once or a few times during lives. It was accepted as concern for the future or as an unpleasant emotional experience regarding probable hitches of the events (Di Tomasso & Gosch, 2002).

In general, the occasions on which negative feelings are experienced cause anxiety to arise (Baltaş and Baltaş, 2000). People also feel anxious in dangerous situations. Anxiety may lead a person to be creative, while it may have hindering characteristics. Anxiety is that an individual considers him/herself incapable in an environment which is threatening or challenging. Individual focuses on undesirable consequences of his/her personal incapabilities in the course of an occasion s/he faces. Anxiety is not developed by events, far from it, the irrational beliefs of people give rise to anxiety. That's to say, what is important is the meaning attributed to that occasion (Wilde, 1995).

In addition, anxiety is also defined as the mental condition showing itself with the bodily symptoms of the tension arising from strong negative feelings, danger to come and expecting a disaster. Even though it is good from time to time, too extreme and uncontrollable anxiety

[*]Corresponding Author Phone: +90 248 213 4257, E-mail: edalkiran@mehmetakif.edu.tr

weakens the individual and can make him/her incapable of doing things which normally s/he can do (Masch and Wolfe, 2002). While the common bodily reactions of a person who reports that s/he is anxious may have rapid heartbeat, shivering, hoarse voice, extreme wetting, outer appearance of an anxious person represents a person who want to lend a hand to everything but cannot choose what to do. His/Her face reflects that s/he is in panic and who needs urgent help (Baltaş and Baltaş, 2000).

Performance anxiety which is defined as anxiety state related to fail control one's acts in the presence of other people or for fear of making a mistake (Cox and Kenardy, 1993), Salmon (1999) named the performance anxiety, which was called in several names in previous literature, as the anxiety for musical performance and defined it as an individual experiences anxiety with the thought that his/her performance before the audience will not be good regardless of his/her education, musical talent and making any preparations (Fehm and Schmidt, 2006).

The primary occasions in which anxiety for musical performance are likely to be experienced are activities where students exhibit their performance by individual instruments. These activities can sometimes include various individual stage performances, while exams for individual instruments can be the occasions where this situation is experienced. Since assessment stage of the subject is based on individual performance, the exam for the subject of individual instrument in which psychomotor behaviors are exhibited is an exam which students take and requires students to show performance before an audience. Students may get into a flap as being watched by others and the fear of not being liked while they show their performances; thus they may display a number of bodily, mental, emotional and reactive symptoms of anxiety. This may prevent them from doing well in the exams and they may not show the performance they desire. This situation, which is called exam anxiety in the literature, is, according to Zeidner (1998), defined as the multi-dimensional symptoms referred as the whole of phenomenological, psychological and behavioral reactions that result with failure or the expectation of a negative result in an exam or in a similar assessment.

The exam anxiety lessens student success at the stage of evaluating their performances because the most important dimensions of music teaching are the activities of playing/singing, which affects student's attitude towards the subject and music and also influences their positive self-concept (Kocabaş, 2002). The exam anxiety experienced negatively affect the educational process inasmuch as students' success in the exams. Student's learning only to play correctly due to exam anxiety instead of musical or technical components s/he must acquire in the process of instrument training, leads to fail to sufficiently acquire the psychomotor behaviors which s/he is expected to. The process of instrument training is a significant element in music teaching. Thus, anxiety which students experience in the exams and the reflections of this situation in the process of instrument training will indirectly affect the students' academic success and perhaps will even decrease their self-confidence in their professional lives in teaching.

In this context, the necessity that in music, the students' anxieties during the individual instrument performances which is the primary occasions in which anxiety for performance can be experienced and where students' psychomotor behaviors come into prominence was felt and it was thought that "Individual Instrument Performance Exam Anxiety Scale" had to be brought in the literature.

In this research which was carried out to perceive the necessity to measure the students' anxieties during the individual instrument exam; we aimed to develop an "Individual Instrument Performance Exam Anxiety Scale" (IIPEAS), in which the necessary analyses and validity-reliability studies were conducted, and cognitive, behavioral and physiological

reasons forming the anxiety were assessed, and which is authentic to the literature and to our culture.

Methodology

In the research, descriptive research model was used and qualitative research tehcniques were utilized. Target population of the study are the students who study at 23 universities where department of music education is present. Sample of the research is formed of 750 students in total, including 438 females and 312 males, who are studying at department of music education of the randomly selected 10 universities.

Findings

In consequence of the explanatory and confirmatory factor analyses carried out, a unidimensional construct formed of 14 items was obtained. In addition, t values regarding the differences in the item scores of the sub and super groups of 27% concerning the differential power of the items and item total correlation coefficients were calculated, and as a result of both analyses it was observed that the items were distinguishing. Internal consistency Cronbach Alpha coefficient of the scale was calculated as .94 and test-retest reliability coefficient, on the other hand, as .93.

Discussion

As a consequence, in this research, it was revealed that this scale, developed for music education of the students in our country, is valid and reliable to measure the students' anxiety for individual instrument performance exam. It is thought that this scale will make contribution to the studies of both the researchers and the instructors carrying out the subject of individual instrument. Besides, it is also thought that this study will propose professional solutions in coping with the exam anxiety negatively affecting the performances of the students taking instrument training and will contribute to the planning of psychological aids.

Bireysel çalgı performans sınavı kaygı ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik-güvenirlik çalışması

Esra DALKIRAN[1], Hülya Şahin BALTACI[2], Zeynep KARATAŞ[1], Zeki NACAKCI[1]

[1] Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, Turkey

[2] Pamukkale Üniversitesi, Denizli, Turkey

Özet

Bu çalışmada, Müzik Eğitimi Anabilim Dalında çalgı eğitimi alan öğrencilerin bireysel çalgı sınav performanslarına ilişkin kaygılarını ölçmeye yönelik kültürümüze özgü bir ölçek geliştirmek amaçlanmıştır. Çalışmada, betimsel araştırma modeli kullanılmış ve nitel araştırma tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırma evrenini; 23 Üniversitenin Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise, tesadüfi olarak seçilen 10 üniversitenin Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören 438'i kız, 312'si erkek olmak üzere toplam 750 öğrenciden oluşmaktadır. Yapılan açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri sonucunda 14 maddeden oluşan tek boyutlu bir yapı elde edilmiştir. Ayrıca, maddelerin ayırt edicilik güçlerine ilişkin % 27'lik alt ve üst grupların madde puanlarındaki farklara ilişkin t değerleri ve madde toplam korelasyon katsayıları hesaplanmış ve her iki analizin sonucunda maddelerin ayırt edici olduğu gözlenmiştir. Ölçeğin, iç tutarlık Cronbach Alpha katsayısı .94 test-tekrar test güvenirlik katsayısı ise .93 olarak hesaplanmıştır. Sonuç olarak, Müzik Öğretmenliği öğrencilerinin bireysel çalgı sınav performans kaygılarını ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirilmiştir.

Makale Bilgisi

Gönderildi
12 Mayıs 2014

Kabul Edildi
11 Temmuz 2014

Anahtar Kelimeler

Performans Kaygısı,
Bireysel Çalgı,
Kaygı Ölçeği

1. GİRİŞ

Dış dünya, insanın ihtiyaçlarını karşılayabilecek sayısız objelerle doludur. Ama bu çevre tehlikeli bölgeleri de içerir ve doyurucu olduğu kadar ürkütücüdür de. İnsanın dış çevreden gelen tehlikelere karşı olağan tepkisi korku duygusudur. İçten ya da dıştan gelen tehdit edici güçler denetim altına alınmadığında egoya kaygı denilen duygu egemen olur (Geçtan, 1993).

Kaygı insanların hayatları süresince bir kez ya da birkaç kez yaşadıkları evrensel bir olgudur. Gelecekten kaçınma veya olayların olabilecek olumsuzlukları hakkında hoş olmayan bir duygusal deneyim olarak kabul edilmiştir (DiTomasso & Gosch, 2002).

Genellikle olumsuz duyguların yaşandığı durumlar kaygının ortaya çıkmasına sebep olur. (Baltaş ve Baltaş, 2000). İnsanlar tehlikeli durumlarda da bir miktar kaygı duyar. Kaygı insanı yaratıcı bir duruma sevk ettiği gibi onu, engelleyici özelliklere de sahip olabilir. Kaygı, tehdit edilen, meydan okunan bir ortamda, bireyin kendisini yetersiz görmesidir. Birey yüz yüze geldiği bir durum süresince, kişisel yetersizliklerinin, arzu edilmeyen sonuçları üzerine odaklanır. Kaygı, olaylar tarafından oluşturulmaz, kişilerin mantıksız inançları kaygıya sebep olur. Yani önemli olan o duruma yüklenen anlamdır (Wilde, 1995).

Kişiler zaman zaman çeşitli durumlar için kaygılanırlar. Bu kaygı yoğun yaşanmadıkça normal insani bir duygudur (Endler ve Kocovski, 2001). Yaşamdaki stres durumları ile yüz yüze kalmak ve bu durumları yoğun şekilde yaşamak bireyin kaygı durumunu arttırıcı etmenlerdendir (Endler ve Kocovski, 2001). Gerek okuldaki sınavlara yüklenen anlam gerek

güne başlamaya yüklenen anlam kaygıya sebep olabilir. Bu durumlar bireyin yaşantısında istenmedik sonuçlara neden olabilir (Eisen ve Kearney, 1994).

Ayrıca kaygı güçlü negatif duygular ve gelecek tehlike ve felaket beklentisi ile olan gerginliğin bedensel belirtileri ile kendini gösteren bir ruh durumu olarak da tanımlanmaktadır. Kaygı zaman zaman iyi olmasına rağmen çok fazla ve kontrol edilemeyen kaygı bireyi güçsüzleştirir, yapabileceklerini de yapamayacak hale getirebilir (Mash ve Wolfe, 2002). Kaygılı olduğunu söyleyen bir insandaki ortak bedensel tepkiler, hızlı kalp atışı, titreme, ağız kuruluğu, kısık ses, aşırı terleme olabilirken, kaygılı bir kişinin dış görünüşü, aynı anda her tarafa yetişmek isteyen ama bir türlü seçimini yapamayan haldedir. Yüz ifadesi acil yardıma ihtiyacı olan panik halindeki bir insanı yansıtır (Baltaş ve Baltaş, 2000).

Kaygı herhangi bir yerde ve durumda ortaya çıkabilir. Bu durumlardan bir tanesi performans sergileme durumunda kalındığı andır. Performans sergilerken birey başkalarının kendini izlemesinden rahatsız olabilir bu durum o kişide tehdit edici bir hal alabilir ve sergilemek istediği şeyleri sergileyemez hale gelebilir. Çeşitli meslek elemanlarında ortaya çıkabilecek performans kaygısı müzisyenler arasında da gözlenebilen bir durumdur. Sahnede bir şeyler sergilerken ortaya çıkan bu durum müzik öğrencileri arasında yaygın olduğu kadar profesyonel müzisyenler arasında da sıkıntı vericidir. Kişide bulunan düşük miktardaki kaygı performansını olumlu olarak etkilerken, psikolojik gerginlikle kendini gösteren yüksek miktardaki kaygı performansını olumsuz etkiler, kişi istediği gibi bir performans sergileyemez (Fehm & Schmidt, 2006).

Performans kaygısı diğer insanların önünde kişinin kendi hareketlerini kontrol edememe ya da bir hata yapma korkusu ile ilişkili olarak ortaya çıkan kaygı durumu (Cox ve Kenardy, 1993) olarak tanımlanırken alan yazında çeşitli adlarla anılan performans kaygısını Salmon (1999) müzik performansı kaygısı olarak adlandırmış ve kişinin eğitimine, müzik yeteneğine ve hazırlık yapma düzeyine bakmaksızın, seyirci karşısında performansının iyi olmayacağı düşüncesi ile endişe yaşaması olarak tanımlamıştır (Akt. Fehm ve Schmidt, 2006).

Müzik performans kaygısının yaşanabileceği durumların başında öğrencilerin bireysel çalgı performanslarını sergileme çalışmaları gelmektedir. Bu çalışmalar zaman zaman çeşitli bireysel sahne gösterileri olurken zaman zaman bireysel çalgı sınavları da bu durumun yaşandığı anlar olabilmektedir. Dersin değerlendirme aşaması bireysel performans temelli olduğu için devinişsel davranışların sergilendiği bireysel çalgı dersi sınavı da öğrencilerin bireysel olarak sınava alınarak topluluk karşısında performans sergilemelerini gerektiren bir sınavdır. Öğrenciler bu dersin sınavında performanslarını sergilerken diğerleri tarafından izlenmek ve beğenilmeme korkusu vb. nedenlerle telaşlanabilmekte ve kaygının ortaya çıkan bedensel, zihinsel, duygusal ve tepkisel bir takım belirtilerini gösterebilmektedirler. Bu da sınavlarının başarılı geçmesini engelleyebilir ve istedikleri performansı sergileyemeyebilirler. Alan yazında sınav kaygısı olarak adlandırılan bu durum, Zeidner'e (1998) göre bir sınav ya da benzer değerlendirme durumunda başarısızlık ya da negatif sonuç beklentisi ile ortaya çıkan fenomonolojik, psikolojik ve davranışsal reaksiyonların bir bütünü olarak adlandırılan çok boyutlu belirtiler olarak tanımlanmıştır.

Sınav kaygısı akademik performansın esas habercisi konumundadır ve pek çok çalışma sınav kaygısının temelde zarar verici bir yapısı olduğunu göstermiştir (Putwain, 2007; Methia, 2004; Rahimi, 1999, Akt. Yousefi, Redzuan, Mansor, Juhari ve Mansor, 2010). Yüksek kaygı sorunu olan öğrenciler, aldıkları eğitimin kavramsal özelliklerini anlamakta zorlanmakta ve bunu sürdürmektedir. (Sansgiry ve Sail, 2006).

Müzik öğretiminin en önemli boyutları çalma/söyleme etkinlikleri olduğundan öğrenci performansını değerlendirme aşamasında sınav kaygısı öğrenci başarısını düşürmektedir. Bu

da öğrencinin derse ve müziğe karşı tutumunu, olumlu benlik kavramını da olumsuz etkilemektedir (Kocabaş, 2002). Yaşanan sınav kaygısı, öğrencilerin sınav başarısı kadar eğitim sürecini de olumsuz etkilemektedir. Öğrencinin çalgı eğitimi sürecinde kazanması gereken müzikal veya teknik unsurlar yerine sınav kaygısı ile sadece doğru çalmaya yönelmesi, kazanması beklenen devinişsel davranışların yeterince kazanılamamasına yol açmaktadır. Çalgı eğitimi süreci, müzik eğitiminde önemli bir unsurdur. Dolayısıyla öğrencilerin sınavlarda yaşadığı kaygı ve bu durumun çalgı eğitimi sürecine yansımaları dolaylı olarak öğrencilerin akademik başarılarını da etkileyecek, belki de öğrencilerin öğretmenlik meslek yaşamlarında kendilerine olan özgüvenlerini dahi düşürebilecektir.

Alan yazına bakıldığında yurt dışında ve ülkemizde bireysel çalgı performans kaygısı üzerine yapılan az sayıda çalışma olduğu görülmektedir. Ancak bireysel çalgı performans kaygısı ölçek geliştirme çalışmalarına bakıldığında ise yurt dışında sınırlı sayıda "Kenny Müzik Performansı Anksiyetesi Envanteri" (K-MPAI) (Kenny ve ark., 2004), Music Performance Anxiety Scale MPAS, (Wolfe 1989), Performance Anxiety Inventory PAI (Nagle ve ark., 1989), ülkemizde ise sadece bir çalışmanın (Kafadar, 2009) olduğu görülmektedir. Ülkemizdeki çalışma incelendiğinde de bir ölçek uyarlama çalışması olduğu ve alanda kendi kültürümüze özgün bir çalışmaya ihtiyaç duyulduğu gözlenmektedir. Bu bağlamda, müzikte, performans kaygısının yaşanabileceği durumların başında gelen ve öğrencilerin psikomotor-devinişsel davranışlarının ön plana çıktığı bireysel çalgı performansları sırasındaki kaygılarının ölçülmesi gerekliliği hissedilmiş ve bu alanda eksikliği hissedilen "Bireysel Çalgı Performans Sınavı Kaygısı Ölçeği" nin alan yazına kazandırılması düşünülmüştür.

Öğrencilerin bireysel çalgı sınavı sırasındaki kaygılarının ölçülmesi gerekliliği hissedilerek yapılan bu çalışmada; gerekli analiz, geçerlik güvenirlik çalışmalarının yapıldığı, kaygıyı oluşturan bilişsel, davranışsal ve fizyolojik nedenlerin değerlendirildiği, alan yazına ve kültürümüze özgün bir "Bireysel Çalgı Performans Sınavı Kaygısı Ölçeği" (BÇPSK-Ö) geliştirmek amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

Bu araştırma, müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı performans sınav kaygılarını ölçmeye yönelik ölçek geliştirme çalışmasıdır. Çalışmada betimsel araştırma modeli kullanılmış ve nitel araştırma tekniklerinden yararlanılmıştır.

2.1. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini, Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında "Bireysel Çalgı" dersini alan öğrenciler oluşturmaktadır. Ölçeğin faktör yapısını, açıklayıcı faktör analizini (AFA), AFA sonrasında elde edilen faktör yapısını belirlemek üzere üç farklı örneklem gurubu belirlenmiştir. Örnekleme uygunluğunu test etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) örneklem grupları, seçkisiz örnekleme yöntemi ile belirlenen, Karadeniz Teknik, Mehmet Akif Ersoy, İnönü, Cumhuriyet, Atatürk, Çanakkale, Niğde, Pamukkale, Erzincan ve Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Birinci ve ikinci örneklem grubunda yer alan öğrencilerin 438'i kız, 312'si erkektir. Birinci örneklem grubunda yer alan 500 öğrenciden elde edilen veriler, ölçeğin faktör yapısını belirlemek üzere açıklayıcı faktör analizi (AFA) için, ikinci grupta yer alan 250 öğrenciden elde edilen veriler AFA sonrasında elde edilen faktör yapısının örnekleme uygunluğunu test etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) için kullanılmıştır. Birinci ve ikinci örneklem grubunda yer alan öğrencilerin 438'i kız, 312'si erkektir. Üçüncü örneklem grubunda yer alan 81 Öğrenciden elde edilen veriler test tekrar test güvenirliğini hesaplamak için kullanılmıştır. Araştırma evreninin büyüklüğü 2000-2500 arasında olduğunda .05 sapma miktarına göre, örneklem büyüklüğünün 239 – 525 arasında olması yeterlidir (Büyüköztürk ve ark., 2008).

Birinci ve ikinci örneklem grubundaki öğrencilerin üniversitelere göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Örneklem Grubunu Oluşturan Müzik Eğitimi Anabilim Dalları

No	Üniversiteler	İl	n
1	Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğt. Fak. Müzik Öğrt. ABD	Trabzon	139
2	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Burdur	99
3	İnönü Üniversitesi Eğt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Malatya	88
4	Cumhuriyet Üniversitesi Eğt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Sivas	80
5	Atatürk Üniversitesi Eğt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Erzurum	78
6	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğt. Fak. Müzik Öğrt..ABD	Çanakkale	71
7	Niğde Üniversitesi Eğt.Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Niğde	62
8	Pamukkale Üniversitesi Eğt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Denizli	54
9	Erzincan Üniversitesi Eğt. Fak. Müzik Öğretmenliği ABD	Erzincan	41
10	Harran Üniversitesi Eğt.Fak. Müzik Öğretmenliği Bölümü	Urfa	38
		N= 750	

2.2. Ölçek Geliştirme Süreci

"Bireysel Çalgı Performans Sınav Kaygısı Ölçeği" geliştirilirken izlenen aşamalar şunlardır:

- Ölçek maddelerini oluşturma
- Uzman görüşüne başvurma
- Ön uygulama
- Geçerlik ve Güvenirlik çalışmaları

2.3. Ölçek Maddelerini Oluşturma Aşaması

Ölçek maddeleri oluşturulurken kaygı ile ilgili alan yazın ve benzer ölçekler incelenmiştir. İnceleme sonucunda çalgı sınav performansı sırasında karşılaşılacak kaygı ifadelerinden oluşan olumlu - olumsuz 26 maddelik bir önerme havuzu oluşturulmuştur. Maddeler, kapsam geçerliği için Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık (maddelerin kaygı literatürüne uygunluğu açısından), Müzik Öğretmenliği (çalgı performansına ilişkin kaygıyı ifade edip etmemesi açısından) ve Türkçe Öğretmenliği bölümünde (dilin anlaşılırlığı ve imla kuralları açısından) görev yapan toplam 7 öğretim üyesi tarafından incelenmiştir. Öğretim üyelerinden alınan geribildirimler sonrasında maddeler yeniden düzenlenerek ön uygulama için hazır hale getirilmiştir.

2.4. Ön Uygulama (Deneme) Aşaması

Ön deneme aşamasında, 26 maddeden oluşan ölçek, maddelerin müzik öğretmenliği öğrencileri tarafından anlaşılıp anlaşılmadığını kontrol etmek amacıyla, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören ve bireysel çalgı dersi alan 30 öğrenciye vize sınavı öncesinde uygulanmıştır. Öğrencilerden alınan geribildirimler doğrultusunda 12 madde ölçekten çıkartılmış, olumsuz ifade edilen maddeler, anlaşılmakta zorluk çekildiği için olumlu olarak ifade edilmiştir. Böylece deneme formu, geçerlik ve güvenirlik uygulamaları öncesinde hazır hale getirilmiştir. Ölçekte, "hiçbir zaman, nadiren, bazen, sık sık ve her zaman" şeklinde olmak üzere beşli Likert ölçeği kullanılmıştır.

2.5. Ölçeğin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

"Bireysel Çalgı Sınavı Kaygı Ölçeği"'nin geçerlik çalışması olarak yapı geçerliği incelenmiştir. Ölçeğin yapı geçerliği için açıklayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. AFA çok sayıda maddeden bu maddelerin birlikte açıklayabildikleri az sayıda tanımlanabilen anlamlı yapılara ulaşmayı hedefler (Büyüköztürk,

2008). Açıklayıcı faktör analizi için birinci örneklem grubunda yer alan 500 öğrenciden elde edilen veriler kullanılmıştır. Geçerlik ve güvenirlik analizlerinden önce verilerin tek değişkenli ve çok değişkenli analizlere uygun olup olmadığı kontrol edilmiştir. Ölçek maddelerinin üçte birini boş bırakan 10 kişiden elde edilen veriler ve aykırı değer incelemesi için hesaplanan standartlaştırılmış "z" puanlarına göre -3 /+3 aralığının dışında kalan 7 veri analizlere dahil edilmemiştir. Çok değişkenli aykırı değer incelemesi Mahalonobis uzaklığı ile incelenmiş ve çok değişkenli aykırı veriye rastlanılmamıştır. Böylece açıklayıcı faktör analizi 483 öğrenciden elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir. DFA ise kuramsal bir temele dayanarak çeşitli değişkenlerden oluşturulan faktörlerin gerçek verilerle ne derece uyum gösterdiğini değerlendirme amacıyla kullanılır. Doğrulayıcı faktör analizi, ikinci örneklem grubunda yer alan 250 öğrenciden elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi için 250 öğrenciden elde edilen veriler üzerinde aykırı değer incelendiğinde 50 verinin uçlarda kaldığı tespit edilerek veri setinden çıkarılmıştır. Böylece DFA 200 öğrenciden elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir Açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi dışında, madde analizi için alt/üst % 27 grup ortalamaları farkı ve madde toplam korelasyon katsayıları incelenmiştir. Veriler SPSS 15.0 ve Lisrel 8.54 paket programları ile analiz edilmiştir (Jöreskog ve Sörbom, 2001).

Bireysel Çalgı Performans Sınavı Kaygı Ölçeği'nin güvenirliği; iç tutarlık (Cronbach alfa değerleri) katsayısı ile kararlılık düzeyi ise test-tekrar test yöntemleriyle incelenmiştir. Test-tekrar test güvenirlik katsayısını hesaplamak için, ölçek 81 öğrenciye üç hafta arayla iki kez uygulanmış ve elde edilen veriler analiz edilmiştir.

3. BULGULAR

Örneklem büyüklüğünün faktör analizine uygun olup olmadığını kontrol etmek için, Kaiser_Meyer-Olkin istatistiği ve Bartlett küresellik testi uygulanmıştır. Sonuçlar (KMO=.954; X291 =4,571, p=0.000), örneklem büyüklüğünün faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir (Tabachnick ve Fidell, 2001).

Temel bileşenler faktör analizi sonucunda birden fazla faktörde yer alan, .30'un altında faktör yükü veren, tek başına bir boyutta yer alan maddeler ölçekten çıkarılarak faktör analizi üç kez tekrarlanmıştır. Birden fazla faktörde yer alan maddelerin faktör yükleri arasında en az .10 fark olan maddeler, yüksek faktör yükü verdiği boyutta bırakılmıştır (Büyüköztürk, 2010; Tabachnick ve Fidell, 2001) .

Tablo 2. Faktör Analizi Sonuçları

Maddeler	Faktör yükleri
1. Sınav sırasında hata yapma korkusu kaygılanmama neden olur.	.84
2. Sınav sırasında ellerim titrer.	.83
3. Topluluk karşısında sınav olduğumda kaygılanırım.	.83
4. Sınavda başarısız olma korkusuyla kaygılanırım.	.80
5. Öğretmenimin sınav performansımı beğenmeyeceği korkusu kaygılanmama neden olur.	.79
6. Sınav öncesinde kalp atışlarım hızlanır.	.79
7. Sınav performansı sırasında yaşadığım kaygı notaları yanlış çalmama sebep olur.	.79
8. Çok iyi hazırlanmış olduğum çalgı sınavlarında dahi kaygılanırım.	.76
9. Uzun süren performans sınavlarında kaygılanırım.	.75
10. Sınav performansım sırasında öğretim elemanlarından birisinin yanıma gelmesi daha çok kaygılanmama neden olur.	.75
11. Çalgı sınavında diğer sınavlara oranla daha fazla kaygı duyarım.	.70
12. Kötü not alacağımı düşünmek beni kaygılandırır.	.70

13. Sınav performansım sırasında ellerim terler.	.70
14. Sınav öncesinde mideme kramplar girer.	.65
Varyans açıklama oranı	%58

Üç tekrardan sonra 12 madde (ilk denemede 8, ikinci denemede 3 ve son denemede 1 madde) çıkarılarak 14 maddeden oluşan tek boyutlu yapı elde edilmiştir. Madde çıkarırken, belirtilen kesme değerlerinin yanı sıra, her bir madde kuramsal olarak da değerlendirilmiştir. Tablo 2'de tek boyutta yer alan 14 madde ve maddelerin faktör yükleri ile toplam varyansı açıklama oranı verilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde 14 maddenin, faktör yüklerinin .65 ile .84 arasında değiştiği ve toplam varyansın %58'ini açıkladığı görülmektedir. Ölçeğin 14 maddelik formunun doğrulayıcı faktör analizi çalışmaları ikinci örneklem grubundan elde edilen verilerle yapılmıştır. Tüm LISREL analizlerinde en çok olabilirlik kestirimleri (maxsimum likelihood) tekniği kullanılmıştır. Ölçüm modeli uyum katsayıları hesaplanmış (Byrne, 1989) ve Tablo 3'de sunulmuştur. Bu uyum katsayıları: Chi-square, The Goodness-of-Fit Index (GFI), Comparative Fit Index (CFI), Incremental Fit Index (IFI), Normed Fit Index (NFI), Relative Fit Index (RFI) and the Standardized (RMR).

Tablo 3. Ölçüm Modeli Uyum Katsayıları

X^2	X^2/sd	p-değeri	NFI	RFI	CFI	GFI	AGFI	SRMR	IFI	RMSEA
94.67	1.37	.02	0.96	0.95	0.99	0.94	0.90	0.04	0.99	0.043

Chi kare =94.67 sd= 69 p=0.02 RMSEA=0.04

Tablo 3 incelendiğinde Ki-kare değerinin (x^2= 94,67, n= 200, sd= 69, p= 0.02) anlamlı olduğu görülmüştür. Model veri uyumunu test eden x^2 sonuçları, verilerin modele uyumlu olmadığını göstermektedir. Bununla birlikte x^2, nin örneklem büyüklüğünden etkilenmesi nedeniyle, model veri uyumuna karar vermede Ki-kare değerinin (94,67) serbestlik dercesine (69) oranı da kullanılmakta ve bu oranın 5 ve daha küçük olması durumunda model-veri uyumunun yeterli olduğu kabul edilmektedir. Ölçeğin Ki-kare değerinin, serbestlik dercesine oranı 1.37 bulunmuştur. Buna göre, ölçeğin model-veri uyumunun oldukça iyi olduğu söylenebilir. Ölçeğin uyum indeksi değerleri ise şöyledir: RMSEA = .043, NFI = .96, CFI = .99, IFI = .99, RFI = .95, GFI = .94 ve SRMR = .04. Şimşek (2007)'e göre, GFI, NFI, RFI, CFI ve IFI uyum iyiliği indekslerinin .90'dan büyük, RMSEA'nın .08'den ve SRMR'nin ise .05'den küçük değerlere sahip olması yeterlidir. Sonuç olarak, elde edilen uyum indeksi değerlerine göre modelin iyi uyum verdiği söylenebilir. BÇPSK-Ö'nin yol grafiği şekil 1'de verilmiştir.

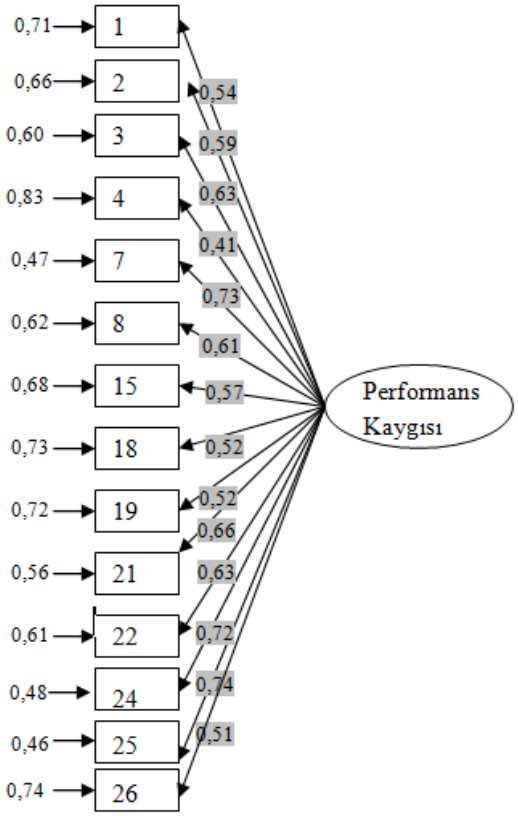

Şekil 1. BÇPSK-Ölçeğinin Yol Grafiği

Madde analizi için, her bir maddenin madde-toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Elde edilen korelasyon katsayısı o maddenin geçerlik katsayısı olup testin bütünü ile tutarlılığını göstermektedir. Ayrıca Maddelerin ayırt edicilik güçlerine ilişkin % 27'lik alt ve üst grupların madde puanlarındaki farklara ilişkin t değerleri hesaplanmış ve her iki analizin sonuçları Tablo 4' de sunulmuştur.

Tablo 4. Madde toplam korelasyon katsayıları ve Alt/üst %27 madde ortalamaları farkı

Madde	Madde-toplam Korelasyonları	Alt/üst %27 Madde Ortalamaları farkı
1	,71	23,49**
2	,74	21,55**
3	,76	25,13**
4	,65	18,86**
7	,79	29,28**
8	,75	24,35**
15	,70	22,52**
19	,66	19,80**
21	,79	29,61**
22	,70	20,67**
24	,80	27,43**
25	,75	22,10**
26	,65	21,17**
18	,61	19,93**

Tablo 4 incelendiğinde, ölçekte yer alan maddelerin, madde toplam korelasyon katsayılarının .61 ile .80 arasında değiştiği görülmektedir. Ölçekteki tüm maddelerin madde-test toplam korelasyonları .30'un üzerinde olduğundan, tüm maddelerin testin bütünü ile tutarlılık gösterdiğine karar verilmiştir (Balcı, 2001). Ayrıca toplam puanlara göre belirlenmiş % 27'lik alt ve üst grupların madde puanlarındaki farklara ilişkin t (sd=258) değerlerinin ise 19.80 – 29.61 (p<.000) arasında değişmektedir. Buna göre, alt %27 ve üst %27 de yer alan grupların madde ortalama puanları için hesaplanan t değerleri .001 düzeyinde anlamlıdır. Buna göre her bir maddenin yer aldığı boyutta ve ölçeğin tamamında düşük ve yüksek puan alanları ayırt etme gücüne sahip olduğu söylenebilir.

3.1. Güvenirliğe ilişkin Bulgular

"BÇPSK-Ö"'nin iç tutarlık Cronbach Alpha katsayısı .94 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin 81 öğrenciye üç hafta arayla uygulanması sonrasında elde edilen veriler kullanılarak hesaplanan test-tekrar güvenirlik katsayısı .93 olarak saptanmıştır. Elde edilen katsayılar ölçeğin güvenilir ölçüm yaptığı anlamına gelmektedir.

Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmalarından elde edilen bulgular, ölçeğin Müzik Öğretmenliği öğrencilerinin "Bireysel Çalgı Performans Sınav Kaygılarını" ölçmek için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

3.2. Puanlama

Ölçeğin tamamından yüksek puan almak bireysel çalgı performans sınav kaygısının yüksek olduğu, düşük puan almak ise bireysel çalgı performans sınav kaygısının düşük olduğu anlamına gelmektedir. Ölçekten en az 14, en çok 70 puan alınmaktadır.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Çalgı eğitiminde performansın değerlendirilmesi söz konusu olduğunda sınav kaygısı ön plana çıkmaktadır. Bu durum bireysel çalgı sınavı öncesinde öğrencilerin performansını olumsuz etkileyebilmektedir. Öğrencinin kaygı düzeyinin ölçülerek gerekli önlemlerin alınması da sınav performansını olumlu yönde etkileyerek başarıyı artırabilecektir. Buna rağmen, alan yazın incelendiğinde bireysel çalgı performans sınav kaygısı ölçek çalışmalarının yurt dışında sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Bu bağlamda geliştirilen ölçeklerden bazıları (K-MPAI, MPAS ve PAI) çalıcıların sahne performansları sırasında oluşan kaygı nedenlerini, düzeylerini araştırırken, bazıları da (MPA) hem kaygı düzeyi saptama hem de tedavi sürecinde durum tespiti amacıyla kullanılmıştır. Ülkemizde ise Kenny ve arkadaşları tarafından geliştirilen *"Music Performance Anxiety Inventory – Adolescent- K-MPAI"* ölçeğinden Türkçe'ye uyarlama çalışması ile sınırlı olduğu (Kafadar, 2009) görülmektedir. Buradan hareketle, bu çalışmada geliştirilen ölçek ülkemiz müzik eğitim sistemine uyumlu, bireysel çalgı performans sınav kaygısını ölçmeyi amaçlayan alanında ilk özgün ölçek olması nedeniyle ayrıca önem kazanmaktadır.

Araştırmada, ülkemiz müzik eğitimi sistemi ile uyumlu çalışabilecek, çalgı sınavı öncesi performans kaygısı ile sınırlı, 14 madde ve tek boyuttan oluşan geçerli ve güvenilir bir "Bireysel Çalgı Performans Sınavı Kaygısı Ölçeği" geliştirilmiştir. Açıklayıcı, faktör analizi sonuçlarına göre, 14 maddenin, faktör yüklerinin .65 ile .84 arasında değişmekte ve toplam varyansın %58'ini açıklamaktadır. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları ise; (RMSEA= .043, NFI= .96, CFI= .99, IFI= .99, RFI= .95, GFI= .94 ve SRMR= .04) elde edilen tek faktörlü yapının doğrulandığını göstermektedir. Ayrıca ölçeğe ilişkin elde edilen güvenirlik katsayıları, ölçeğin iç tutarlılığının ve kararlılığın yeterli düzeylerde (Coronbah Alpha değeri .94, test tekrar test güvenirlik katsayısı .93) olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak bu araştırmada, ülkemiz müzik eğitimi öğrencilerine yönelik geliştirilen bu ölçeğin, öğrencilerin bireysel çalgı performans sınavı kaygılarını ölçmek için geçerli ve güvenilir olduğu ortaya konulmuştur. Bu ölçeğin, hem araştırmacılar hem de bireysel çalgı dersini yürüten öğretim elemanlarının çalışmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca, çalgı eğitimi alan öğrencilerin performanslarını olumsuz etkileyen sınav kaygısı ile başa çıkmada sunulacak profesyonel çözüm önerileri ve psikolojik yardımların planlanmasına katkı sağlayacağına inanılmaktadır.

5. KAYNAKLAR

Balcı, Ali (2001). Sosyal bilimlerde araştırma-yöntem, teknik ve ilkeler, Ankara: Pegem Yayıncılık.

Balcı, Ali (2001). *Sosyal bilimlerde araştırma-yöntem, teknik ve ilkeler*, Ankara: Pegem Yayıncılık.

Baltaş, Acar, Baltaş, Zuhal (2000). *Stres ve başaçıkma yolları*. (20. Baskı) İstanbul: Remzi Kitabevi.

Büyüköztürk, Şener (2010). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı. İstatistiki Araştırma Deseni SPSS Uygulamaları ve Yorum.* (11. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.

Büyüköztürk, Şener; Çakmak, Kılıç Ebru, Akgün, Özcan Erkan; Karadeniz, Şirin ve Demirel, Funda (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Pegem Akademi, Ankara.

Byrne, Barbara M. (1989). A primer of LISREL: basic applications and programming for confirmatory factor analytic models. New York : Springer-Verlag.

Cox, W. J. & Kenardy, J. (1993). Performance anxiety, social phobia, and setting effects in instrumental music students. *Journal of Anxiety Disorders, 7*, 49-60.

DiTomasso, R. A. & Gosch, E.A., (editors) (2002). *Anxiety disorders (electronic resource): a practitioner's guide to comparative treatments.*New York: Springer Publishing Company. Erişim tarihi. 30.06.2011.

Eisen AR & Kearney CA (1994). *Practitioner's guide to treating fear and anxiety in children and adolescents a cognitive-behavioral approach*. Northvale. New Jersey: Jason Aronson Inc.

Endler, S.N. & Kocovski, N.L. (2001). State and trait anxiety revisited. *Journal of Anxiety Disorders, 15*(3), 231-245.

Fehm, L. & Schmidt, K. (2006). Pergormance anxiety in gifted adolescent musicians. *Journal of Anxiety Disorders, 20,* 98-109.

Geçtan, Engin (1993). *Psikodinamik psikiyatri ve normaldışı davranışlar.* (10. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.

Kafadar, Alev (2009). *Piyanistler örneğinde müzisyenlere özgü performans anksiyetesi.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Anasanat Dalı, İzmir.

Kenny, D.T. (2006). Music performance anxiety: New insights from young musicians. *Advences in Cognitive Psychology*, 2 (2-3), 103-112.

Kocabaş, Ayfer (2002). Müzik öğretiminde bireysel değerlendirmelerde kaygı düzeyi üzerine bir çalışma, *M.Ü.Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, *16*, 119-130.

Mash, Eric J. & Wolfe, David A.(2002). *Abnormal child psychology*. Belmont: Wadsworth Group.

Sansgiry, Sujit S.& Sail, Kavita (2006), Effect of students' perceptions of course load on test anxiety. *American Journal of Pharmaceutical Education, 70*(2), 1-6.

Şimşek. Ömer Faruk (2007). *Yapısal eşitlik modellemesine giriş, temel ilkeler ve LISREL uygulamaları,* Ankara: Ekinoks.

Tabachnick, Barbara G. & Fidell, Linda S. (2001). *Using multivariate statistics* (4th ed.). Allyn and Bacon.

Wilde, Jerry (1995). *Treating anger, anxiety, and depression in children and adolescents*. United States Of America: Taylor&Francis Ltd.

Yousefi, Fayegh, Redzuan, Marof, Mansor, Mariani, Juhari, Rumaya & Mansor, Abu Talib (2010). The effect of test-anxiety on memory among Iranian high school students. *International Journal of Psychological Studies, 2*(1), 137-141.

Zeidner, Moshe (1998). *Test-anxiety: The state of the art.* New York: Plenum Publishing Corporation. [Online] http://books.google.com/books?id=oYBb7iLNiTkC&printsec=frontcover&hl=tr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false. Erişim tarihi. 04.07.2011